

ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕ แผ่นที่ ๕๓ วันอาทิตย์ เดือนสี่ แรมสี่ค่ำ ปีชวดสัมฤทธิศก ๑๓๕๐ หน้าเบอร์ ๕๔๑

สารบัญ

ประกาศให้ใช้วันอย่างใหม่	หน้า ๕๔๑
กงสุลเยลเลอราล.กณมวรกเน่า	หน้า ๕๔๓
ข้าราชการพลเรือน	หน้า ๕๔๓
เจ้าอาวาส	หน้า ๕๔๓
พระราชทานเพลิง	หน้า ๕๔๔
พระราชทานยศศิลาหน้าเพลิง	หน้า ๕๔๔
ขอกแก้	หน้า ๕๔๔
การขึ้นเรือในวัดที่สุก ของ ราชกิจจานุเบกษา	หน้า ๕๔๔

ประกาศ

ให้ใช้วันอย่างใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ มหิตลวเทพยฆาตมกุฎราชกุมารบรมราชวิกรม วัชรวิกรม พงษ์บริพัตร วัชรวิกรม นิกโรดม จาตุรันต บรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมจรรวมิตมหาวาชาธิราช บรมนารถยพิตร พระจุลจอม

เกล้าเจ้ากรุงสยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แลดินแดนที่ใกล้เคียง คือลาว เขมร ลาว กวามลาว ยุทธเทวียง รลา ตา ตา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าว่า ตั้งว่า กวามทรงพระราชดำริห์ ถึงวันขึ้นปีใหม่ ที่ใช้กันอยู่ในสยามรัฐมณฑล แลที่ใช้ในประเทศใหญ่น้อยเขมรมากในโลกนั้น เป็นอันต่างกันอยู่มากคือกล่าวโดยย่อก็เป็นวิธีใช้ตามจักรวรรคอย่างหนึ่ง แลสรียคติอย่างหนึ่ง จึงทรงพระราชดำริห์ว่า วิธีขึ้นปีใหม่ขึ้นอย่างกึ่งที่สุดนั้น ควรจะประกอบด้วยเหตุอันควร ๓ ประการ ประการหนึ่ง (๑) คือให้ถูกต้องใกล้เคียงกับฤดูกาล ประการที่สอง (๒) ให้มีพระผลอันดีเสมอไม่มากไม่น้อยกว่ากันนัก กวามประการหนึ่ง (๓) ให้สมทั้งปวงรู้ โองายทั่วไปกิดว่าอย่างอื่น กวามจึงระสมควรที่จะใช้ ในประเทศอันทั้งปวง

แต่วันขึ้นปีใหม่ที่ใช้กันทุกวันนี้ นั้นตามจักรวรรคคติแลตามโบราณตำราสุริยาคตรเป็นค่า เพื่อว่า จักรวรรคที่จะใช้เข้าประกอบด้วยสุริยโคจรได้ แลสรียคติการตามตำราอัน ก็มีแต่เอาสุริยกับดาวฤกษ์อย่างเกี่ยว ไม่ได้เอาให้ร้อยกับโลกนี้ เป็น

หลักอย่างสามัญสงกรานต์ ซึ่งอาทิตย์ทรงสถู
 กลางโลกย์เพราะเหตุว่า สุริยโคจรโดยดาวฤกษ์
 รอบหนึ่งตามควรวานเป็นปีหนึ่งได้ ๓๖๕ วัน ๖ โมง
 ๑๒ นาที ๓๖ วินาที แต่สุริยโคจรโดยเหนือ
 ไตรรอยโลกย์ แต่ทรงสถูกลางโลกย์นี้ที่นับว่า
 เป็นสามัญสงกรานต์ ขาเข้านี้ มีมัธยมประ
 มาณเป็นปีหนึ่ง ๓๖๕ วัน ๕ โมง ๔๘ นาที
 ๕๒ วินาที เหตุฉนี้ประมาณ ๖๐ ปี คติทั้งสอง
 นี้จะผิดกันถึงวันหนึ่ง สามัญสงกรานต์จึงได้เลื่อน
 ไปวันหนึ่งจากองศาหนึ่งทุก ๖๐ ปี ฤกษ์ฤกษ์ก็เลื่อน
 ไปตามกัน เมื่อคำนวณดูก็เห็นว่าแรกตั้งจุลศักราช
 นี้ เป็นวันสามัญสงกรานต์ขาเข้า และมีสุริย
 ปราศเวลาช่วย ๓ โมง ครั้นกาลล่วงมาถึง
 เวลา จุลศักราช ๑๒๕๐ ปี คติเป็นวัน
 สงกรานต์ เคลื่อนเข้ามาภายหลังสามัญสงกรานต์
 ขาเข้าถึง ๒๑ วัน ฤกษ์ฤกษ์ก็เลื่อนมาตามกัน
 ด้วยเหตุว่าฤกษ์ย่อมเป็นตามอาทิตย์กับโลกย์นี้ ตั้ง
 อยู่อย่างใด ก็เป็นอย่างนั้น ไม่เอาใครบแต่ดาวฤกษ์
 เพราะฉนั้นสุริยคติกาลตามสุริยาศรนี้ ก็ไม่สม
 กับการที่ ๑ ซึ่งกล่าวมาแล้ว

อนึ่งวิธีนับที่ไซอยู่ทุกวันนี้ ย่อมมี
 ประมาณเป็นสามอย่างไม่เสมอกัน คือปีปรกติ
 ๑๒ เดือนเป็น ๓๕๔ วัน ปีอธิกมาส ๓๕๕ วัน
 กับปีอธิกมาส ๑๓ เดือนเป็น ๓๘๔ วัน ถ้าจะ
 แปลกกันแต่อย่างเช่นนี้ปรกติ กับปีอธิกมาสเท่านั้น
 ก็จะไม่ผิดประหลาดมากนัก แต่วิธีอย่างนี้ มี
 อธิกมาสยาวกว่าปีปรกติ และปีอธิกมาสถึงเดือน
 สิบ เพราะฉะนั้นวิธีนับอย่างนี้ ไม่สมกับเหตุ
 ๑๒ เดือน โดยประการที่ ๒ นี้ กล่าวมาแล้ว

อีกประการหนึ่ง วิธีนับเดือนที่ไซอยู่
 ทุกวันนี้ถ้าพ้นจากกาลประจุบันไปแล้ว จะเป็น
 กาลอดีตก็อนาคตก็ เป็นการยากที่คนสามัญ
 ระบุได้ว่ามีไต่เป็น อธิกมาส อธิกวารฤกษ์ปรกติ
 ถึงแม้ว่าผู้ที่รู้วิชาเลขคี่แล้ว ก็ยังต้องคิด
 คำนวณหาเท่าไรสาธยายอยู่นานจึงจะ ใ้รู้
 ด้วยซึ่งทำพิศุทธิมาก ก็ทำสัมมุชอาทิตย์
 แลจันทร์ ในวันเข้าพรรษา แลวันยวารณา ใ้รับ
 ทั่วอย่างฤกษ์ โดยผ่อนวันในนี้ใ้เป็นอธิกมาส
 อธิกวารฤกษ์ปรกตินั้น เข้าหาใ้ต้องอย่างฤกษ์เข้า
 พรรษา อยู่ในฤกษ์ ๒๐ ฤกษ์ ๒๑ ฤกษ์
 ๒๒ คือ บุรพาสาย อุตวาสาย สวาระนะ ๓ ฤกษ์
 กับฤกษ์ยวารณาอยู่ในฤกษ์ ๒๖ ฤกษ์ ๒๗
 ฤกษ์ ๑ คืออุตวาทวารเวกั อัสมี ๓ ฤกษ์ แล้ว
 อยาใ้สงกรานต์ก่อนขึ้น ๔ คำ เดือน ๕ ด้วย
 ทางคำนวณ อย่างนี้ เป็นของคิณิกนภายหลังไม่ใ้
 เป็นตำราที่มาจากเดิมแรกตั้งจุลศักราช เหมือน
 ตำราสุริยาศร เพราะฉนี้คิณิกนวารในคิณิก
 เถลิงศก ขางนี้ที่ทรงกันขางนี้ ก็ไม่ทรงกัน แลทาง
 คำนวณอย่างนี้จะกำหนดลงว่าปีปรกติ ก็ยังมีอธิ
 ๑ มาศอธิกวาร ปีหนึ่ง ก็ไม่ได้ ก็มีควมรู้เสมอ
 กันก็อาจจะทำให้ต่างกันได้ มีตัวอย่างเช่น
 เช่นปีระกาเอกศกจุลศักราช ๑๒๗๑ ค่อยไปข้างหน้า
 อีก ปีนี้ใครพวกหนึ่งมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงษเชอ
 เจ้าฟ้ามหาพลา กรมสมเด็จพระนารายณ์ปรบภัยที่
 สันพระชนม์แลพระโอรสขิดเป็นพระเจอน ก็คำ
 นวนออกว่าเป็นปีอธิกมาส ใครอีกพวกหนึ่งมีพระเจ้า
 บรมวงษเชอ กรมพระปวเรศวริยาลงกรณ์ แลขุน
 โสธิขรพมา (กริม) ที่ตั้งแก่กรรมนเป็นต้น

ก็คำนวณออกว่าเป็นอธิกวารก็ตกกัน ๒ ปี เหมือน
เช่นเช่นชวกรัทธาภคฤตศักราช ๑๑๕๕ ที่มีปรากฏ
ลงมาในปฐม เป็นถาวรเดิมกันอยู่กันนี้ ถ้าจะว่า
ตามตำราของ ๑๕ ปี มีอธิกมาส ๗ ปี เป็น
กำหนดว่าในปีที่ ๓ ที่ ๖ ที่ ๙ ที่ ๑๑ ที่ ๑๔
ที่ ๑๗ กับที่ ๑๕ เป็นอธิกมาส ก็เห็นมีพยาน
ตามบันทึกที่ว่ามีได้ ๕ ปี กับมีในสองร้อยปี ที่ล่วง
มาแล้วเท่านั้น การข้างที่ที่ล่วงมาถนัด ก็ไม่
มีหลักฐานว่าใช้ตามตำรา นี้ กลับมีหลักฐาน
เป็นที่อ้างว่าใช้เป็นอย่างอื่น ก็คือใช้ตำราสุริยาคร
มีเองมี กณทัตเตช ยกาไว้ ในอชิตา.ถลึงศก
แต่การคำนวณนี้ มีใช้ ๕ อย่างขึ้น
คือปีปรกติ ๓๕๔ วัน ปีอธิกวาร ๓๕๕ วัน
ปีอธิ.มาส ๓๕๖ วัน กับปีอธิกมาสอธิกวาร
๓๕๗ วัน เป็นของวิเศษที่ที่ใช้ เป็นสามัญ
ผู้เขย่งวิเศษที่กิน เป็นสองอย่าง คือปีปรกติ
๓๕๔ วัน อย่างหนึ่ง กับปีอธิกมาสอธิกวาร
๓๕๗ วัน อย่างหนึ่ง ในทางคำนวณนี้ มีใช้กัน
มีพลในอชิตา.ถลึงศก.นี้ต่ำกว่า ๓๖๗ แล้ว
ก็เห็นเป็นปี อชิตะสุรทิน ถ้ามีมีพลสูงกว่า
๓๖๗ แล้วเป็นปี เป็นปีปรกติสุรทิน ถ้ามี ๕
เป็นปีปรกติสุรทิน อ.มาร.ต่ำกว่า ๓๖๗ ถ้ามี ๕
เป็นปี อชิตะสุรทิน อ.มาร.ต่ำกว่า ๓๖๗ สองอย่างนี้
๕๕ เป็นอธิกวาร ถ้าสุรทินว่าไม่มีอธิกวาร ถ้ามี
๕ เป็นปีเกิด ในอชิตา.ถลึงศก.ของกณทัตเตช ซึ่งว่า
ที่อธิกมาสไป ถึง ๓๐ ถ้ามี ๕ ปีนี้ เป็นอธิก
นค.ถ้าไม่ถึงไม่เป็นปีอธิกมาสกณทัตเตชนี้ คือปี
ปรกติสุรทินด้วยเป็นอธิกวารของ ๑๐ ปีอธิกสุรทิน

กับอธิกวารก็ ๕ ปีปรกติสุรทิน กับปรกติวารก็
ของ ๑๑ แล้วอธิกสุรทิน กับปรกติวารของ ๑๑
ทางคำนวณนี้ รู้จักทำ อชิตา.ถลึงศก.ได้โดยเหตุ
๓ แห่ง คือกันมีพล ๑ อ.มาร. ๑ กับปีอธิ. ๑
แล้วที่รู้ ได้เท่านี้ ไม่ต้องคำนวณปีคยาว่าปีใดเป็น
อธิกมาสอธิกวาร ๕ ปีปรกติ. แต่เห็นได้ว่า ถูกจริง
เพราะที่อธิกวาร ในอชิตา.ถลึงศก. กับวัน
ที่ ๕ เป็นสามัญนี้ ไม่ยิ่งไม่หย่อนเคลือบคลาด
กันอย่างเช่นกล่าวมาในวิธีอื่นนี้ แต่ทางคำนวณ
นี้ไม่มีใครสอนกัน เพราะเป็นทางคิคุสอยสวน
ก็ออกของตำราสุริยาครเอง มีพยานที่คิคุตเตช
ลงที่โคกสลอก แต่เป็นข้อไม่ไว้ใช้ ในทุกวันนี้
ฝ่ายกำหนดอธิกวารที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ ก็ไปตาม
ทางคำนวณที่สุรทินมาเท่านั้น ใครมีตำราสำหรับ
ที่จะให้รู้อธิกวารเป็นเกณฑ์แล้วที่กล่าวอย่างต่าง ๆ
ก็มาก แต่สอยสวนเขาก็ไม่ไว้ใช้ โดยที่สุร
ทินนี้ใช้กันที่ไว้ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ ถ้ามี
๕ ปีนี้ไม่ใช่ออย่างสูงเพียง ๓๐ ปีเศษแล้ว ก็รู้
แน่ไม่ไว้ใช้ ๕ ปีเป็นอธิกมาส ๕ ปีอธิกวาร. แต่
เพราะใครทางคนทำจะทำให้ถูกได้เท่านี้ วิธีนี้
ไว้เก็บไว้ใช้ในทวีปประเทศ เก็บไว้กันอย่างเช่น
เมืองพม่าก็เก็บเอาไว้วันหนึ่ง เพราะว่ามี
ไว้ใช้อธิกวาร ใน ๕ ปีนี้หนึ่ง แต่เมืองลาวเฉียง
ก็เก็บเอาไว้ ๒ เดือน เพราะว่ามีไว้ใช้
อธิกมาสสุรทิน การที่ประเทศนี้มีวิธีอย่าง
อย่างนี้ ก็เพราะอยากจะได้ใช้ตามวันปรกติ
แล้ววิเศษที่ ๕ วันวันปรกตินี้ มีนัยยะประมาณ
เก็บรอบโลกย์ ทรงกับอาทิตย์รอบหนึ่ง ๓๕ วัน

๑๒ โมง ๒๒ นาที ๓ วินาที ๑๗ รอยจันทร์โคจร
 เป็น ๓๕๒ วัน ๘ โมง ๒๘ นาที ๓๖ วินาทีพิเศษ
 มงทั้งสำหรับนับต่อไปข้างหน้าปีปรกติ จึงเรียกว่า
 ๓๕๒ วันเท่านั้น ๑๓ รอยจันทร์โคจรเป็น ๓๘๓
 วัน ๒๑ โมง ๑๒ นาที ๓๘ วินาที แต่เศษโมง
 เกือบเต็มวันได้แล้ว แลเศษเศษโมงปีปรกติซึ่ง
 ทั้งวันนั้นผลสมเข้าให้เต็มวันเป็นข้ออีกมาก ๓๘๒
 วัน ส่วนเศษโมงที่ยังเหลืออยู่อีกนั้นเสลาเข้า รวม
 เต็มวันเข้าเมื่อใด ก็เป็นข้อถาวรเต็มวันเช่นเมื่อนั้น
 ในยศหนึ่งซึ่งนับ รวม ๑๘ ปีว่าคติชาติขบแต่จักร
 ทรงกันโดยเป็น ๑๘ รอยอาทิตย์ ๒๑๕ รอย
 จันทร์นั้น เมื่อกิจกฤตมาทำราศุวิษัทร แต่ทำรา
 สนั้นก็เห็นว่าไม่ตรงกันแท้ ว่าแต่เพียงตามทำรา
 ศุวิษัทร ๑๘ ปีนี้ สุริยคติได้ ๖๘๓๘ วัน
 ๒๑ โมง ๕๘ นาที ๒๒ วินาที จันทร์คติได้
 ๖๘๓๘ วัน ๑๖ โมง ๓๑ นาที ๕๕ วินาที
 ผิดเศษโมงกันอยู่ดังนี้ วิชนับอย่างนี้ใช้กัน
 อยู่ได้ก็เพียงแก่ช่วยกันหนึ่ง ซึ่งขอหมาย
 ประกาศไปเท่านั้น ครั้นล่วงปีไปแล้ววิถี ฤกษ์
 ข้างหน้าต่อไปก็ ถ้าไม่มีผู้ไม่มีการหมายเหตุ
 เป็นที่สังเกตไว้แล้ว ก็ไม่มีผู้ใดจะบอกได้ว่า
 เป็นกี่วันมาแล้ว เพราะเป็นการยากยิ่งเหลือผู้
 ไทจะทรงจะทำได้ แลเป็นของที่รู้ได้เฉพาะ

น้อยก็วัดกันไม่เป๊ะสาธารถทั่วไป เพราะเหตุ
 ฉะนั้นวิธีนับนี้ก็ไม่สมกับเหตุอันควร โดยประการ
 ที่ ๓ ถึงกล่าวมาแล้วข้างต้น
 จึงได้ทรงพระราชดำริห์ถึงวิธีนับที่ตาม
 สุริยคติกาล ซึ่งเกินอยู่รอบโลกนั้น มีกำหนด
 มัชฌิมประมาณรอบหนึ่ง ๓๖๕ วัน ๕ โมง ๔๘ นาที
 ๔๘ วินาทีนั้น มีทางนับอื่นหนึ่งซึ่งใช้กันว่า
 ปรกติสุริทิน ๓๖๕ วัน และมีอธิกสุริทิน ๓๖๖ วัน
 ปีปรกติ ๓ ปี มีอธิก ๑ ปี อย่างนี้ไปจนครบ
 ๑๒ ปี ก็คือ ๑๒ ปีที่ ๑ ก็คือ ๑๒ ปีที่ ๑ ก็คือ
 ที่ควรจะมีอธิกสุริทินนั้น ก็ได้กลับขึ้นเป็นปีปรกติ
 ต่อเมื่อถึงร้อยปีที่ ๑๒ จึงได้คงเป็นอธิกสุริทิน
 ทางนับอย่างนี้คิดเฉลี่ยเป็นปีหนึ่ง ได้ ๓๖๕ วัน
 ๕ โมง ๔๘ นาที ๑๒ วินาที มากกว่ามัชฌม
 ประมาณอยู่ปีละ ๒๓ วินาที อย่างน้อยที่สุดที่
 ระคิดให้เป็นไปได้ตลอดไปเกือบ ๔๐๐๐ ปี จึงจะ
 เกือบจนถึงวันหนึ่ง วิชทางนับอื่นนี้สมกับเหตุ
 อันควรประการที่ ๑ ซึ่งกล่าวมาแล้วนั้น โดยได้
 สอดคล้องทุกกาลอย่างที่สุด แลสมกับเหตุอันควร
 ประการที่ ๒ โดยปีหนึ่ง มีประมาณไม่มาก
 ไม่น้อยกว่ากันหนึ่ง มีแต่ปีปรกติ ๓๖๕ วัน กับปี
 อธิกสุริทิน ๓๖๖ วัน เป็นกาลกำหนดสมควรที่
 จะเทียบเคียงความเจริญ ๆ ๆ เสมอในสรรพสิ่ง

ที่ประสงค์มิใช่เป็น ในหนึ่ง ๆ ใดแน่นอน
 แลสมกับเหตุอันควร ประการที่ ๓ โดยเป็น
 ทางง่ายที่คนจะเรียนรู้ แลจำไว้แลรู้ทั่วไปในประ
 ชุมชนในโลกนี้ผู้ได้มาก แลเพราะมีพระบรมราช
 ประสงค์ ทรง พระ กรุณา แก่ ชาณา ประ ชา รามฎร
 ที่ประสงค์จะไปจะได้ มีวิชาเจริญเร็ว ให้ละสิ่งซึ่ง
 ไม่เป็นประโยชน์ มาประกอบสิ่งที่เป็นประโยชน์จริง
 อยู่เสมอทั้งนี้ การคนใดที่ควรระแกลใจให้คิ
 ษณ จึงได้ตั้งพระราชฤทัยทรงกระทำให้เป็น
 อย่างแก่คนทั้งปวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ๑ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติไว้สืบไปว่า

ข้อ ๑ ให้ ตั้งวันขึ้นปีใหม่ตามสุริยคติ
 กาลตั้ง ว่าต่อไปนี้เป็นปีปรกติ ๓๖๕ วัน ปีอธิก
 สุรทิน ๓๖๖ วัน ให้ใช้ศักราชตามขัตติยแกตังกรุง
 เทพมหานครอมรวิเศษ โด สิบพระมหากษัตริย์
 บรมราชชาตินั้น เรือนว่ารัตนโกสินทร์ศก ใช้เลข
 ขึ้นในรัชกาลที่หลังศกด้วย แต่เลขที่ศกที่
 ประกาศไว้ในหมายประกาศสงกรานต์ ให้เปลี่ยน
 ต่อเมื่อเปลี่ยนจุลศักราชนั้น ให้ยกเลิกให้เปลี่ยน
 เลขที่ศกตามกาลที่เปลี่ยนรัตนโกสินทร์ศก

ข้อ ๒ ปีหนึ่งมี ๑๒ เดือน มีชื่อตาม
 ราชที่เดือนนั้นยกเว้นอยู่ มลาคัมภีรณ

เดือนที่	๑	ชื่อ	เมษายน	มี	๓๐	วัน
๖	๒	พฤษภาคม	๖	๓๑	๖	
๖	๓	มิถุนายน	๖	๓๐	๖	
๖	๔	กรกฎาคม	๖	๓๑	๖	
๖	๕	สิงหาคม	๖	๓๑	๖	
๖	๖	กันยายน	๖	๓๐	๖	
๖	๗	ตุลาคม	๖	๓๑	๖	
๖	๘	พฤศจิกายน	๖	๓๐	๖	
๖	๙	ธันวาคม	๖	๓๑	๖	
๖	๑๐	มกราคม	๖	๓๑	๖	

๖-๒๔ ๖ }
 ในปีปรกติสุรทิน }
 ๖ ๑๑ ๖ กุมภาพันธ์ }
 ๖ ๒๕ ๖ }
 ในปีอธิกสุรทิน }
 ๖ ๑๒ ๖ มีนาคม ๖ ๓๑ ๖

วันในเดือนหนึ่งนั้นให้เรียกว่าวันที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒

ข้อ ๓ ให้นับใช้วันในราชการแลการ
 สาราณัฐซึ่งปวงทั้งแต่วัน ๒ เดือน ๕ ขึ้น ๑ ค่ำ
 ปีฉลูยังเป็นสัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๕๐ นั้น
 เป็นวันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๔
 ต่อไป แต่วันขึ้นปีใหม่ตามสุริยคติ ซึ่งเคยใช้มา

ในการกำหนดพระราชพิธีประจำปีเบื้องต้นต่าง ๆ ก็
แก้ไข สังเกตเช่นเช่นวันพระหยุดทำการก็ให้คง
ใช้ตามเดิม

ข้อ ๔ ถ้าจะใครรู้ว่ามิใช่เป็นบ่อน้ำร้อน
ให้ตั้งรัตนโกสินทร์ศกลงเอา ๑๙๓ ขวดยกเอา ๔
ทหารชายไทยหนึ่งเป็นบ่อน้ำร้อน เว้นไว้แต่ขวดยก
แล้วเลขขวดยก ๑๐๐ ก็ที่ ๒๐๐ ก็ที่ ๓๐๐ ก็ที่
อย่าให้ เป็นบ่อน้ำร้อนในบ่อน้ำร้อน ต่อเมื่อครบ ๕๐๐
จึงคงเป็นไปตามที่ว่ามีทุก ๕๐๐ ปี เสมอไป

ข้อ ๕ เงินภาษีอากรทั้งปวงนี้ให้ส่ง
ตามเดือนตามปีที่ว่ามานี้เงิน เดือนเงินนี้ในราชการ
ทั้งปวง ถ้าให้จ่ายตามเดือนตามปีเหมือนกัน

ประกาศมาแต่เดือน ๕ เดือน ๕
แรม ๑๓ ค่ำมีชวศกสัมฤทธิ์ศก รุกคฤราช ๑๒๕๐
เป็นวันที่ ๗๕๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

องคมนตรี เหนอรวัลเดนมาร์ก เฝ้า

วัน ๕ เดือน ๕ แรม ๑๑ ค่ำ เวลา
บ่าย ๕ โมงเศษ พระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกพระ
ที่นั่งจักรกรีมหาปราสาทเบื้องบูรพทิศ

เจ้าพนักงาน กรมวัง กรมท่า นำซีเชช
เรดกี กงซุลเยเนอราลเดนมาร์ก เฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาท

พระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสปฏิสันธูรา
โดยสมควรแล้ว กงซุลเยเนอราลเดนมาร์กถวาย
คำนับกลับออกมา พระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น

ข้าราชการถวายบังคมลา

ณวัน ๓ เดือน ๕ แรม ๕ ค่ำ ปีชวด
สัมฤทธิ์ศก พระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกขุนนาง
พระยาศรีสังหเทพน้า นายร้อยพรหมศาล
นายหนานพรหมเทพเมืองน่าน ถวายบังคมลา
กลับไปยังบ้านเมืองทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระราชทานผ้าพรรณตามธรรมเนียม

ข้าตาย

พระครูพุทธพยากรณ์ เจ้าอาวาส
วัดอัมรินทร์สวรรค์ (มั่น) เป็นบุตรนายพุ่มชาว
เมืองปราจีนบุรี ได้มาเข้าศึกษาพระปริยัติธรรม
ต่อพระวชิรเกษิ เจ้าอาวาสวัดอัมรินทร์สวรรค์
แต่อายุได้ ๑๓ ปี ครั้นอายุครบที่จะอุป
สมบท จึงได้อุปสมบทเป็นภิกษุอยู่วัดนั้น
ภายหลังพระวชิรเกษิถึงแก่มรณภาพ พระปลัด
(อ่อน) ได้เป็นพระครูพุทธพยากรณ์เจ้าอาวาส
จึงได้เป็นพระสมุหอยู่วัดนั้น ต่อมาพระครูพุทธพยา